

Oponentský posudek na bakalářskou práci Michaely Dopitové

„Podobnost mezi partnery v rámci sebehodnocení a vliv této ne/podobnosti na partnerskou spokojenost“

Předložená bakalářská práce je zaměřená na partnerskou podobnost v sebehodnocení a vliv homogamie/heterogamie na partnerské přizpůsobení. Ve světle současného výzkumu velmi oceňuji, že autorka netestovala pouze míru podobnosti partnerů, ale zaměřila se na její dvě různé formy, tedy vnímanou a skutečnou. Současně testovala i dopad této podobnosti na partnerské přizpůsobení, což je z psychologického hlediska velice důležitý aspekt. Pokud by se autorka rozhodla výsledky studie publikovat, doporučila bych jí používat právě pojem partnerské přizpůsobení, které ve skutečnosti testovala, jelikož spokojenost je pouze jednou z jeho škál.

Práce sestává z teoretické a empirické části. Teoretická část tvoří tři kapitoly, a sice Sebehodnocení, Teorie homogamního a heterogamního párování a Partnerská spokojenost. Práce vychází z více než 170 převážně primárních zahraničních literárních zdrojů. Formální úroveň je práce je dobrá, ačkoli určité nedostatky, jako např. chybějící abstrakt či překlepy a pravopisné chyby, se v práci vyskytují. Po obsahové stránce je literárně přehledová část zpracována obstojně, přestože kvalita jednotlivých kapitol je nevyrovnaná. Zatímco část věnovaná sebehodnocení je pojednána komplexně a autorka jde na mnoha úrovních do hloubky, kapitola o homogamii a heterogamii má spíše povrchnější charakter. Jedná se o stručný přehled různých aspektů homogamie, namísto toho, aby byla problematika pojímána v kontextu sebehodnocení či podobných jevů. Stejně tak po přečtení kapitoly o heterogamii je čtenář spíše zmaten, co přesně se autorka snažila textem sdělit. V textu je předloženo několik konceptů, jejichž návaznost ovšem není zcela zřejmá (např. Westermarckův efekt). V neposlední řadě bych autorce doporučila k pozornosti nedávnou meta-analýzu zpracovávající problematiku MHC podobnosti a nepodobnosti (Winternitz, J., Abbate, J. L., Huchard, E., Havlíček, J., & Garamszegi, L. (2017). Patterns of MHC-dependent mate selection in humans and nonhuman primates: a meta-analysis. *Molecular ecology*, 26(2), 668-688.).

Empirickou část tvoří kvantitativní studie vycházející z dat od 65 dlouhodobých heterosexuálních párů. Namísto definování cíle studie autorka shrnuje poznání předchozích studií, a tudíž není zcela zřejmé, co chce testovat. U některých hypotéz pak není jasné, v jakém případě hypotézu potvrdí a v jakém zamítne (např. H10: Míra vnímané partnerské podobnosti v sebehodnocení bude korelovat se spokojeností, soudržností a shodou ve vztahu. – Pokud by podobnost korelovala se spokojeností, ale nikoli se soudržností a shodou, byla by hypotéza potvrzena či zamítnuta?). Výsledky a tabulky jsou zpracovány velice hezky a přehledně, ačkoli ne všechny mi dávaly smysl (např. Tabulka č. 3: Nejvyšší dosažené vzdělání, kde jsou uvedeny průměrné hodnoty nejvyššího dosaženého vzdělání všech participantů). Použité statistické metody jsou adekvátní. V diskusi autorka shrnuje výsledky a diskutuje je s předchozími studiemi. Vzhledem k bohatosti teoretického úvodu (zejména části o sebehodnocení) je škoda, že se autorka nediskutovala např. efekt nízkého a vysokého sebehodnocení, ať už na homogamii či partnerské přizpůsobení. Závěrem autorka uvádí limity svého výzkumu a navrhuje směry výzkumu budoucího. Z celkového zpracování je patrné, že autorka problematice rozumí a orientuje se v ní.

Otázky k obhajobě

- 1) Na str. 10 je uvedeno, že: „Když je ale člověk atraktivní (bráno z objektivního hlediska, neboli již zmíněného společností uznávaného ideálu krásy), nemusí to nutně znamenat, že má vysoké sebehodnocení.“ Ráda bych se zeptala, zda autorka chápe atraktivitu a krásu jako synonyma? Jak se podle ní tyto dva koncepty překrývají (pokud nějak)?
- 2) Průměrný skóre partnerského přizpůsobení zúčastněných participantů byl dost vysoký. Myslí si autorka, že to mohlo mít nějaký vliv na získané výsledky?
- 3) Jak by autorka interpretovala výsledek, že byla nalezena pouze vnímaná, nikoli však skutečná homogamie v sebehodnocení? Mohla by autorka tento výsledek zasadit do dalších studií, které se zaměřily na diskrepanci ve vnímané a skutečné homogamii?
- 4) Je možné, že vztah mezi podobností a partnerským přizpůsobením není lineární? Např. nejvyššího přizpůsobení by mohly dosahovat páry, které si jsou průměrně podobné.

Hodnocení

Předložená práce splňuje požadavky kladené na bakalářské práce, a proto ji navrhuji k obhajobě s hodnocením **výborně až velmi dobře**.

Mgr. Zuzana Štěrbová, Ph.D.

V Praze 15. 9. 2021